Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Castellnou de Cervelló

Santa Coloma de Cervelló

Ubicació

Comarca:	Baix Llobregat
Lloc/Adreça:	Al capdamunt de la muntanya de Sant Antoni o Montpedrós
Emplaçament	Al capdamunt de la muntanya de Sant Antoni o Montpedrós
Alçada:	352

Coordenades:

Latitud:	41.36985
Longitud:	2.00257
UTM Est (X):	416585
UTM Nord (Y):	4580295

Classificació

Número de fitxa	08244 - 70
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Jaciment arqueològic
Estil / època:	Medieval
Segle	X
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	Es desconeix l'estat de conservació de les restes del subsòl
Protecció	Inexistent
Número inventari	2564 IPA
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Difícil
Ús actual:	Social
Titularitat	Pública
Titular:	Ajuntament de Santa Coloma de Cervelló
Autoria de la fitxa	Xavier Bermúdez (iPAT Serveis Culturals)
Data de registre de la fitxa:	dl., 20/05/2019 - 02:00

Descripció

El cim de la muntanya té unes condicions de visibilitat i defensives ideals. El castell es va construir aprofitant al màxim la superfície que la corona, assentant els murs perimetrals sobre els perfils verticals de la roca. El seu traçat és pràcticament rectangular i en sentit NO-SE. L'aparell constructiu consta de pedres irregulars en mida i forma, desbastades per la cara externa. En algun tram (especialment el del flanc nord-est), s'hi detecten restes d'opus spicatum.
Respecte a la subdivisió interna del castell, en superfície tot just s'hi reconeixen la torre quadrada (possiblement del segle X), diversos murs que podrien correspondre a les reformes del segle XIII i una cisterna excavada a la roca i coberta amb volta de canó, sobre part de la qual s'alça la capella moderna de Sant Antoni.
Malgrat que no s'aprecií amb nitidesa aquesta subdivisió interna, aparentment hi queda estratigrafia arqueològica que, mitjanant una intervenció, podria deixar al descobert noves estructures.

Observacions:

La seva superfície queda dividida longitudinalment entre els termes de Santa Coloma de Cervelló i Torrelles de Llobregat. També anomenat Castell de Montpedrós.

Història

La muntanya de Sant Antoni, amb un màxim de 351,8 m d'altitud, és el punt més elevat del terme municipal de Santa Coloma de Cervelló, i domina un extens territori al seu voltant. Aquest fet, junt amb la disponibilitat d'espai al capdamunt on establir-se, hi ha atret els humans a assentar-s'hi en diverses ocasions. El primer assentament testimoniat (a través de la troballa de ceràmica en superfície) correspondria a l'època ibèrica.
Cap a l'últim quart del segle IX, en plena conquesta del territori per part dels comtats catalans, es va produir la primera ocupació i fortificació del Castellnou de Cervelló, que es trobava dins el terme dels Cervelló. L'any 992, els comtes Ramon i Ermengol van vendre el castell de Cervelló a Ènnec Bonfill, que va prendre el cognom Cervelló i possiblement va reforçar el Castellnou de Cervelló i hi devia bastir la torre albarrana (anomenada la Torrassa).
El Castellnou de Cervelló ostenta aquest nom almenys des de l'any 1292 (en contraposició al castell de Cervelló, denominat com Castellvell). Aquell mateix any s'hi esmenta per primer com capella de Sant Antoni Abat.
Al segle XV (tal vegada arran del terratrèmol de 1428 o per la guerra Civil Catalana de 1462-1472), el castell va quedar malmès i abandonat. La capella, però, va ser reconstruïda en diverses ocasions (1662 i 1958), el que explica la imposició de l'advocació religiosa a l'hora de denominar la muntanya.

Bibliografia

CATALÀ ROCA, PERE; BRASÓ I VAQUÉS, MIQUEL; FLUVIÀ I ESCORSA, ARMAND DE. 1967. "Castell de Cervelló" dins Els Castells Catalans. Volum I. Barcelona: Rafael Dalmau Editor. P. 364-375.
CATALÀ ROCA, PERE; BRASÓ I VAQUÉS, MIQUEL; FLUVIÀ I ESCORSA, ARMAND DE. 1967. "Castell de Sant Vicenç" dins Els Castells Catalans. Volum I. Barcelona: Rafael Dalmau Editor. P. 473-475.
MARTÍ, MOSSÈN FREDERIC. Agost de 1933. "Fulls històrics de Santa Coloma de Cervelló. IV". L'Estel, 6.

MONJAS MANSO, L. (1995): Santa Coloma de Cervelló a l'Alta Edat Mitjana. Plecslocals d'Història, 2. Santa Coloma de Cervelló: Ajuntament de Santa Coloma de Cervelló.
MONTPEDRÓS, ANTON DE [mossèn Frederic Martí Albanell, rector de Santa Coloma de Cervelló]. Setembre de 1978 [1933-1934]. Fulls històrics de Santa Coloma de Cervelló. Barcelona: Cassiopee.
PADRÓ, J.; RIQUELME, J. (2002): Santa Coloma de Cervelló. Valls: Edicions Cossetània.
PAGÈS I PARETAS, MONTSERRAT. 1992. "Santa Coloma de Cervelló". Catalunya Romànica.. El Barcelonès. El Baix Llobregat. El Maresme. Volum XX. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, p. 413-415.
PAGÈS I PARETAS, MONTSERRAT. 1992. "Cervelló". Catalunya Romànica.. El Barcelonès. El Baix Llobregat. El Maresme. Volum XX. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, p. 332-339.
Arxiu Parroquial de Santa Coloma de Cervelló, caixa 9, llibretes de comunió i de confessió (1582-1897); caixa 15, "Llibre que porta las pesas canadas" (1656-1694).
MONJAS MANSO, L. (1995): Santa Coloma de Cervelló a l'Alta Edat Mitjana. Plecslocals d'Història, 2. Santa Coloma de Cervelló: Ajuntament de Santa Coloma de Cervelló.
PADRÓ, J.; RIQUELME, J. (2002): Santa Coloma de Cervelló. Valls: Edicions Cossetània.

V.A. (2011): Inventari de masies i elements singulars del municipi de Santa Coloma de Cervelló. SPAL, Diputació de Barcelona.